

HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea Metodologiei privind baza de calcul și aprobare
a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană

nr. 476 din 20.04.2016

Monitorul Oficial nr.114-122/543 din 29.04.2016

* * *

În temeiul art.30 din [Legea nr.64-XII din 31 mai 1990](#) cu privire la Guvern (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.131-133, art.1018), cu modificările și completările ulterioare, art.4 alin.(3) lit.b) din [Legea aviației civile nr.1237-XIII din 9 iulie 1997](#) (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.98-99, art.292), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Metodologia privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană (se anexează).

2. Reieșind din necesitățile de dezvoltare a pieței transporturilor și intereselor strategice ale statului, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor poate aproba, cu avizul pozitiv al Autorității Aeronautice Civile, un program de facilități și scutiri la achitarea taxelor pentru serviciile aeroportuare, la propunerea entității de administrare a aeroportului, fiind respectate principiile echității și transparenței.

3. Programul de facilități și scutiri va avea următoarele obiective:

a) extinderea numărului de curse și destinații, oferind o politică echitabilă, transparentă, nediscriminatorie atât companiilor ce operează, cât și celor care intenționează să opereze pe/de pe aeroport(uri) din Republica Moldova;

b) acordarea asistenței necesare operatorilor aerieni ce lansează operațiuni noi;

c) stimularea transportatorilor aerieni care efectuează sau intenționează să efectueze zboruri internaționale de pasageri pe/de pe aeroport(uri) din Republica Moldova și îndeplinesc toate cerințele și criteriile nominalizate în acest program;

d) stimularea dezvoltării aeroporturilor în calitate de aeroporturi de tranzit.

4. Facilitățile și scutirile prevăzute de program pot fi cumulative, însă nu pot depăși 50% din suma totală indicată în facturile înaintate operatorilor aerieni în conformitate cu taxele stabilite.

5. Acordarea facilităților și scutirilor pot fi suspendate de către entitatea de administrare a aeroportului, fără notificare prealabilă, în cazul în care operatorul aerian nu achită prompt conturile înaintate și datoria curentă a acestuia față de entitatea de administrare a aeroportului depășește plata medie lunară. Excepție reprezintă cazul de achitare a datoriilor în conformitate cu acordul de reeșalonare a datoriei încheiate între părți.

6. Prezenta hotărîre nu are caracter retroactiv, nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, prezenta hotărîre nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

7. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor.

PRIM-MINISTRU

Pavel FILIP

Contrasemnează:

Viceprim-ministru, ministrul economiei

Octavian Calmîc

Ministrul finanțelor

Octavian Armașu

Ministrul transporturilor și infrastructurii drumurilor

Iurie Chirinciuc

METODOLOGIE
privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile
aeroportuare și de navigație aeriană

TITLUL I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană (în continuare – Metodologie) stabilește un cadru de reglementare a elementelor esențiale și condițiile de aplicare a taxelor de aeroport și navigație aeriană, inclusiv de calculare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană (baza de cost), procedura de aprobare a mărimii acestora, pentru a asigura dezvoltarea durabilă a ramurii aviației civile în condițiile siguranței zborurilor, securității aeronautice și calității serviciilor prestate.

2. Prezenta Metodologie este menită să asigure aplicarea normelor stabilite în art.15 al [Convenției privind aviația civilă internațională](#), Acordul multilateral privind taxele de rută aeriană, și art.4 alin.(3) lit.b), art.13 și art.15 alin.(2)-(4) din [Legea aviației civile nr.1237-XIII din 9 iulie 1997](#).

3. Prezenta Metodologie este elaborată în conformitate cu cerințele documentelor Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) Doc 9082 „Politica OACI în domeniul taxelor aeroportuare și pentru serviciile de navigație aeriană”, Doc 9161 „Manualul privind economia serviciilor de navigație aeriană”, Doc 9562 „Manualul privind economia aeroporturilor” și Documentului Organizației Europene pentru Securitatea Navigației Aeriene (EUROCONTROL) „Principiile de stabilire a bazei de cost a taxelor pentru serviciile de navigație aeriană de rută și calcularea ratei unitare a taxei”.

4. În baza Acordului privind Spațiul Aerian Comun, semnat de către Republica Moldova și Uniunea Europeană, Metodologia transpune Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr.2009/12/CE din 11 martie 2009 privind tarifele de aeroport, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.L70 din 14 martie 2009, Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr.391/2013 al Comisiei din 3 mai 2013 de stabilire a unei scheme comune de tarifare pentru serviciile de navigație aeriană, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.L 128/31 din 9 mai 2013 și Regulamentul (UE) nr.1191/2010 din 16 decembrie 2010 de modificare a Regulamentului (CE) nr.1794/2006 de stabilire a unei scheme comune de tarifare pentru serviciile de navigație aeriană, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.L333 din 17 decembrie 2010.

5. Scopurile urmărite la emiterea prezentei Metodologii includ, dar nu se limitează la următoarele:

1) minimizarea riscului aplicării de către entitățile de administrare a aeroporturilor și furnizorii serviciilor de navigație aeriană a practicilor anticoncurențiale sau a eventualelor abuzuri din partea agenților aeronautici care se pot folosi de poziția dominantă pe piața serviciilor aeroportuare și de navigație aeriană;

2) neadmiterea discriminării și asigurarea transparenței la aplicarea taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană;

3) asigurarea investițiilor pentru creșterea (sporirea) capacităților de trafic reieșind din necesitățile actuale și viitoare, suficiente pentru a corespunde cerințelor internaționale privind siguranța zborurilor și securitatea aeronautică;

4) asigurarea protejării utilizatorilor serviciilor aeroportuare și de navigație aeriană și a beneficiarilor (consumatorilor finali).

6. Prevederile Metodologiei se aplică oricărui aeroport certificat de pe teritoriul Republicii Moldova deschis uzului public și furnizorilor serviciilor de navigație aeriană.

7. În sensul prezentei Metodologii se definesc următoarele noțiuni:

activități de lucru aerian – activități efectuate de operatorii aerieni, pe bază comercială, pentru nevoile industriei, agriculturii, silviculturii, sănătății publice și protecției mediului, de căutare și

salvare, cercetare științifică, fotografiere, monitorizare, publicitate, precum și în alte scopuri, în baza autorizației de operator aerian, eliberată de către Autoritatea Aeronautică Civilă;

aeronavă de stat – aeronavă folosită pentru servicii militare, vamale și de poliție;

alte venituri – venituri obținute de la autoritățile publice sau venituri derivate din activități comerciale și/sau, în cazul ratelor unitare pentru navigația aeriană terminală, venituri generate în urma unor contracte sau acorduri încheiate între prestatorii de servicii aeriene și operatorii aeroportuari, care sînt în beneficiul prestatorilor de servicii de navigație aeriană în ceea ce privește nivelul ratelor unitare;

beneficiar (consumator final) – pasagerul sau expeditorul/destinatarul de marfă sau administrația poștală în folosul cărora sînt prestate serviciile de transport aerian comercial;

entitate de administrare a aeroportului – entitate certificată de către Autoritatea Aeronautică Civilă care, pe lângă alte activități sau, după caz, are ca obiectiv, administrarea și gestionarea infrastructurilor unui aeroport sau ale unei rețele de aeroporturi, precum și coordonarea și controlul activităților operatorilor aerieni prezenți în aeroporturile sau în rețeaua de aeroporturi în cauză;

furnizor de servicii de navigație aeriană – agent aeronautic desemnat pentru prestarea serviciilor de trafic aerian, și/sau de informare aeronautică, și/sau de telecomunicații aeronautice, navigație și supraveghere, și/sau asistență meteorologică a navigației aeriene, după caz;

masă maximă certificată a aeronavei la decolare (MTOM) – greutatea aeronavei indicată în Certificatul de navigabilitate al aeronavei sau în alt document corespunzător;

numărul cursei – indicativul zborului executat într-o direcție de la punctul inițial la destinația finală a traseului, exprimat numeric, precedat de un cod de 2 litere al operatorului aerian care efectuează zborul;

operare comercială – orice operare a unei aeronave, contra cost sau în schimbul altor valori, la dispoziția publicului sau, cînd nu este la dispoziția publicului, care face obiectul unui contract între un operator aerian și un client (*beneficiar*), acesta din urmă neexercitînd nici un control asupra operatorului aerian;

pasager – persoană transportată cu aeronava, pe bază de contract de transport comercial, prin care transportatorul aerian se obligă să ducă pe calea aerului la destinație pasagerul, iar acesta să plătească prețul transportului;

pasager de transfer – pasagerul care sosește la aeroport și pleacă de pe aeroport (cu numere de curse diferite) într-un interval de maximum 24 de ore;

pasager în tranzit – pasagerul care pleacă din aeroport cu aceeași cursă cu care a sosit;

regiune de informare a zborurilor (FIR) – spațiu aerian de dimensiuni definite, în cadrul căruia sînt furnizate servicii de informare a zborurilor și servicii de alarmare;

rețea de aeroporturi – grup de aeroporturi, desemnat în mod corespunzător în acest sens, care este operat de aceeași entitate de administrare a aeroporturilor;

servicii aeroportuare – servicii puse la dispoziția operatorului aerian legate de aterizarea, decolarea, iluminarea, gararea, securizarea aeronavelor, precum și servicii aferente deservirii pasagerilor, bagajelor, mărfurilor și poștei;

servicii de handling la sol – activități de deservire la sol, definite de cadrul normativ aplicabil, desfășurate în bază de certificat (autorizație) emis de Autoritatea Aeronautică Civilă;

servicii de navigație aeriană – termen generic ce include serviciile de trafic aerian, serviciul de telecomunicații aeronautice, navigație și supraveghere, serviciile pentru asigurarea asistenței meteorologice a navigației aeriene, serviciile de informare aeronautică, prestate de furnizorul de servicii de navigație aeriană. Aceste servicii sînt asigurate în timpul tuturor fazelor de operare: apropiere, aerodrom și rută (servicii de navigație aeriană de rută și/sau terminală);

serviciu de trafic aerian – termen generic, reprezentînd în situații corespunzătoare serviciul de informare cu privire la zbor, serviciul de alertare, serviciul de consultanță în domeniul traficului aerian, serviciul de control al traficului aerian (servicii de control zonal, de abordare (apropiere) și aerodrom);

taxe pentru serviciile aeroportuare – prelevare obținută în beneficiul entității de administrare a aeroportului și plătită de către utilizatorii aeroportului pentru utilizarea facilităților și a serviciilor care le sînt puse la dispoziție în exclusivitate de entitatea de administrare a aeroportului și care au legătură cu aterizarea, decolarea, iluminarea și gararea aeronavelor și cu deservirea pasagerilor și a mărfurilor;

taxe pentru serviciile de navigație aeriană – prelevare obținută în beneficiul furnizorului de servicii de navigație aeriană și plătită de către utilizatorii de servicii de navigație aeriană pentru serviciile de navigație aeriană de rută și/sau terminală prestate;

transportator aerian – operatorul aerian certificat, care efectuează transport aerian comercial;

utilizator al aeroportului – orice persoană fizică sau juridică, care operează sau propune operarea uneia sau mai multor aeronave, inclusiv responsabilă pentru transportul pe calea aerului a pasagerilor, corespondenței și/sau mărfurilor către sau de la aeroportul în cauză;

utilizator de servicii de navigație aeriană – operatorul aerian care exploatează aeronava în momentul efectuării zborului sau, atunci când identitatea acestuia nu este cunoscută, proprietarul aeronavei, în afara cazului în care acesta dovedește că, în momentul respectiv, aeronava era exploatată de o altă persoană;

valoare netă contabilă – costul de intrare sau costul corectat al unui activ imobilizat (pe termen lung) diminuat cu amortizarea și pierderile din depreciere acumulate;

venituri provenite din activitatea aeronautică – venituri de la taxele pentru serviciile aeroportuare și pentru serviciile de navigație aeriană;

zbor de asistență medicală de urgență – zbor efectuat în scopul acordării asistenței medicale de urgență la etapa de prespitalizare și spitalizare, precum și a altor misiuni în aceste scopuri;

zbor de căutare și salvare – zbor în cadrul operațiunilor de căutare și salvare care are ca scop căutarea și salvarea persoanelor aflate sub pericolul vieții sau sănătății sale;

zbor de control (testare) – zbor care are drept scop verificarea echipamentului de bord al aeronavei sau a echipamentelor folosite sau care se intenționează a fi folosite ca mijloace la sol pentru navigația aeriană;

zbor intern – zbor efectuat între două puncte aflate pe teritoriul Republicii Moldova fără aterizare intermediară pe teritoriul altui stat;

zbor internațional – zbor efectuat între un punct situat pe teritoriul Republicii Moldova și un punct aflat pe teritoriul altui stat sau între două puncte pe teritoriul Republicii Moldova în cazul în care există o escală stabilită pe teritoriul altui stat;

zboruri regulate – zboruri care sînt executate în scopul transportului, contra plata, de pasageri, poștă și/sau marfă, sînt publicate în sistemele computerizate de rezervări, deschise publicului și sînt regulate sau frecvente, astfel încît constituie zboruri sistematice recognoscibile.

8. În scopul realizării funcțiilor sale de bază, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor are următoarele atribuții principale:

1) aprobă, la propunerea Autorității Aeronautice Civile, în conformitate cu prezenta Metodologie, mărimile taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană, cu excepția cazurilor prevăzute de alte acte legislative;

2) colaborează cu Consiliul Concurenței și alte autorități, conform delimitării de funcții și atribuții date prin lege;

3) exercită funcțiile de protecție a consumatorilor în domeniul aviației civile.

9. Autoritatea Aeronautică Civilă asigură implementarea cadrului legislativ și normativ în domeniul taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană și supraveghează respectarea de către persoanele fizice și juridice a prevederilor prezentei Metodologii.

10. Autoritatea Aeronautică Civilă în calitate de autoritate publică de supraveghere și control în domeniu exercită următoarele funcții:

1) verifică corectitudinea formării și recomandă pentru aprobare Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor mărimile taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană;

2) examinează baza de cost și nivelul de rentabilitate, precum și monitorizează dinamica indicatorilor economici și financiari de bază ai activității agenților aeronautici care prestează servicii aeroportuare și de navigație aeriană;

3) colectează de la agenții aeronautici date statistice și alte date necesare pentru analiză în scopul prezentei Metodologii, evaluează și prezintă aceste date Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și organismelor internaționale în domeniu;

4) stabilește cerințele de formă și de conținut față de datele statistice și alte date necesare pentru realizarea funcțiilor sale conform prezentei Metodologii și altor acte normative;

5) exercită controlul asupra ritmicității și calității prestării serviciilor aeroportuare și de navigație aeriană, conform normelor economice și tehnologice stabilite;

6) emite prescripții inspectoriale obligatorii privind aspectele financiare și economice ce derivă din aplicarea taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană;

7) oferă Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor asistența necesară pentru realizarea atribuțiilor ce îi revin conform prezentei Metodologii.

11. Entitățile de administrare a aeroporturilor, furnizorii serviciilor de navigație aeriană vor aplica pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană doar taxe reglementate și aprobate conform prezentei Metodologii. Perceperea oricăror altor taxe este interzisă.

12. Utilizatorii aeroporturilor și serviciilor de navigație aeriană au obligația de a achita entității de administrare a aeroportului și furnizorului serviciilor de navigație aeriană taxele stabilite în conformitate cu prezenta Metodologie.

13. Entitatea de administrare a aeroportului sau reprezentantul său are dreptul să rețină decolarea oricărei aeronave pînă în momentul cînd operatorul aeronavei achită sau prezintă o garanție adecvată de plată, acceptabilă pentru entitatea de administrare a aeroportului, a taxelor pentru serviciile aeroportuare și a altor datorii restante pentru serviciile prestate.

14. Furnizorul serviciilor de navigație aeriană sau reprezentantul său este în drept să refuze acordarea serviciilor sale oricărei aeronave pînă cînd operatorul aeronavei nu va achita taxa pentru serviciile de navigație aeriană și datoriile la serviciile prestate.

TITLUL II TAXELE PENTRU SERVICIILE AEROPORTUARE

Capitolul I COSTURILE SUPTATE PENTRU PRESTAREA SERVICIILOR AEROPORTUARE (BAZA DE COST)

15. La determinarea bazei de cost a taxelor pentru serviciile aeroportuare, se aplică următoarele principii:

1) costul care urmează a fi alocat se consideră costul integral aferent prestării serviciilor aeroportuare, precum și a serviciilor auxiliare, care oferă suportul necesar activităților de bază, inclusiv sumele corespunzătoare pentru costul de capital și amortizarea activelor, precum și costurile de întreținere, exploatare, gestionare și administrare;

2) operatorii de aeronave și alți utilizatori de aeroport, inclusiv consumatorii finali, nu sînt taxați pentru facilitățile și serviciile care nu le folosesc;

3) se include doar costul facilităților și serviciilor utilizate în comun în cadrul traficului aerian internațional, cu excluderea nemijlocită a costului facilităților sau a sediilor închiriate sau utilizate pe principii generale și taxate separat;

4) aeroporturile trebuie să mențină datele aferente costului suportat în detalii suficiente pentru a facilita consultarea, transparența și supravegherea economică;

5) se ia în considerare alocarea costurilor în ceea ce privește spațiul sau facilitățile utilizate de către autoritățile publice, dacă acestea sînt oferite cu titlu gratuit;

6) raportul de costuri care urmează să fie alocat diverselor categorii de utilizatori, inclusiv aeronavelor de stat, se determină pe o bază echitabilă, astfel încît nici o categorie de utilizatori să nu fie împovărată cu costuri care nu sînt atribuite acestora;

7) aeroporturile generează suficiente venituri pentru a depăși toate costurile operaționale directe și indirecte (inclusiv cele generale și administrative), și astfel asigură o rentabilitate rezonabilă a activelor, încît să contribuie la o finanțare eficientă pe piețele de capital, în scopul de a investi în aeroporturi noi sau extinderea infrastructurii celor existente;

8) costurile direct atribuite funcțiilor de supraveghere (de siguranță, de securitate și de supraveghere economică) a menținerii condițiilor de certificare pentru serviciile aeroportuare sînt incluse în baza de cost pentru taxele pentru serviciile aeroportuare;

9) se asigură transparența bazei de calcul a taxelor în funcție de costuri și în privința repartizării costurilor între diferite servicii;

10) nu sînt permise subvențiile încrucișate între serviciile aeroportuare. Subvențiile încrucișate sînt permise numai dacă sînt justificate din motive obiective și sub rezerva identificării clare.

16. Costurile suportate pentru prestarea serviciilor aeroportuare includ:

1) cheltuieli privind personalul, și anume:

a) sumele retribuițiilor pentru munca efectiv prestată, calculate conform formei de retribuire în acord și/sau în regie (pe unitate de timp), premiilor și sporurilor la salarii, ajutoarelor materiale,

compensațiilor și adaosurilor la salarii (în funcție de regimul și condițiile de muncă), indemnizațiilor pentru concediile de odihnă anuale și suplimentare plătite, altor plăți calculate tuturor categoriilor de personal care activează în cadrul entității, sumele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală calculate din sumele retribuțiilor aferente tuturor categoriilor de personal al entității;

b) suma cheltuielilor aferente constituirii provizionului pentru plata indemnizațiilor pentru concediile de odihnă anuale etc.

2) alte cheltuieli operaționale, care includ cheltuielile suportate prin achiziționarea mărfurilor și serviciilor utilizate pentru prestarea serviciilor aeroportuare, inclusiv costurile de utilizare a sistemului de înregistrare a pasagerilor și cheltuielile legate de acordarea asistenței persoanelor cu dizabilități de care entitatea de administrare a aeroporturilor este responsabilă, raportate în conturi separate, auditate anual;

3) cheltuieli privind amortizarea și deprecierea imobilizărilor – se referă la totalitatea activelor imobilizate pentru exploatare în scopul prestării de servicii aeroportuare. Calcularea amortizării activelor fixe se efectuează în conformitate cu durata de funcționare utilă preconizată a activelor, utilizându-se metoda liniară;

4) costul de capital, care este egal cu produsul dintre:

a) suma între valoarea netă contabilă medie a activelor imobilizate utilizate de entitatea de administrare a aeroportului, care sînt în exploatare sau în curs de execuție, precum și eventualele ajustări la activele totale, și a valorii medii a activelor circulante nete (cu excepția conturilor purtătoare de dobîndă), care sînt necesare pentru prestarea de servicii aeroportuare; și

b) media ponderată a ratei dobînzii pentru datorii și a rentabilității capitalului propriu;

5) pierderi excepționale – pierderi netipice și neordinare legate de prestarea serviciilor aeroportuare care au fost suportate în decursul aceluiași an;

6) toate celelalte cheltuieli aferente, inclusiv taxe și drepturi vamale plătite și nerecuperabile.

Capitolul II

LISTA TAXELOR PENTRU SERVICIILE AEROPORTUARE

17. Taxele pentru serviciile aeroportuare sînt următoarele:

1) taxa pentru serviciile de aterizare;

2) taxa servicii pentru pasageri;

3) taxa pentru asigurarea securității aeronautice:

a) pentru aeronave care transportă pasageri;

b) pentru aeronave care transportă cargo, poștă;

c) pentru aeronave care nu au încărcătură comercială;

4) taxa pentru staționarea supralimită a aeronavei.

18. Pot fi introduse următoarele taxe:

1) taxa pentru finanțarea anticipată a proiectelor investiționale;

2) taxa pe zgomotul ambiental aeroportuar;

3) taxa pe poluarea aerului care afectează calitatea aerului local.

Capitolul III

TAXA PENTRU SERVICIILE DE ATERIZARE

19. Taxa pentru serviciile de aterizare pe aeroporturile civile ale Republicii Moldova se percepe pentru o aterizare și decolare consecutivă a aeronavei și dă dreptul la:

1) utilizarea suprafețelor și facilităților de aterizare a aerodromului;

2) utilizarea facilităților, instalațiilor aeroportului, instalațiilor de balizaj luminos și dispozitivelor de iluminare ale aeroportului, cu excepția celor taxate separat;

3) utilizarea pozițiilor de staționare a aeronavelor pe o durată de pînă la 3 ore după aterizare pentru aeronavele ce execută curse de pasageri și 6 ore pentru aeronavele cargo.

20. Unitatea de măsură este EURO/tonă MTOM.

21. Baza de taxare pentru calcularea plății constituie masa maximă certificată a aeronavei la decolare conform Certificatului de navigabilitate al aeronavei sau alt document echivalent, prezentat de către operatorul aerian sau proprietarul aeronavei.

22. Distanța parcursă nu este un factor în stabilirea taxei pentru serviciile de aterizare.

23. Sînt scutiți de plata taxei pentru serviciile de aterizare:

- 1) pentru aeronavele de stat ale Republicii Moldova;
- 2) pentru aeronavele civile care efectuează zboruri de asistență medicală de urgență, căutare-salvare sau transportă personal și materiale în cadrul acestor operațiuni;
- 3) pentru aeronavele care efectuează operațiuni umanitare și ajutor umanitar în cazul calamităților naturale sau stare excepțională;
- 4) pentru aeronavele aflate în primejdie, care sînt nevoite să aterizeze datorită unor cauze tehnice, condiții meteorologice nefavorabile, situații de forță majoră;
- 5) pentru aeronavele care efectuează zboruri de control (testare) exclusiv în scopul verificării sau testării echipamentelor folosite sau care se preconizează a fi folosite ca mijloace la sol pentru navigația aeriană;
- 6) pentru aeronavele operate de companiile aeriene naționale, care efectuează zboruri de control (testare) și de antrenament, pe principii necomerciale;
- 7) pentru aeronavele antrenate în zboruri demonstrative în cadrul acțiunilor social culturale;
- 8) pentru aeronavele care efectuează zboruri pentru transportarea delegațiilor oficiale naționale și străine la solicitarea Guvernului.

24. Condițiile suplimentare de aplicare a taxei pentru serviciile de aterizare sînt următoarele:

- 1) la zborurile interne, precum și zborurile efectuate cu elicoptere taxa se reduce cu 50%;
- 2) la escalele necomerciale pentru alimentare cu combustibil a aeronavelor taxa se reduce cu 50%;
- 3) în cazul în care se execută numai decolarea sau numai aterizarea se percepe 50% din taxa stabilită;
- 4) pentru fiecare decolare și fiecare aterizare produsă, începînd cu ultima duminică a lunii martie pînă în ultima duminică a lunii octombrie (sezonul de vară) de la orele 20⁰⁰ pînă la 06⁰⁰ și în perioada începînd cu ultima duminică a lunii octombrie pînă în ultima duminică a lunii martie (sezonul de iarnă) de la orele 18⁰⁰ pînă la 07⁰⁰ ora locală, taxa se majorează cu 20%;
- 5) pentru aeronavele cu greutatea de pînă la 2 tone se aplică taxa de aterizare în mărime de 2 euro pentru o tonă MTOM.

Capitolul IV

TAXA PENTRU STAȚIONAREA SUPRALIMITĂ A AERONAVEI

25. Taxa pentru staționarea supralimită a aeronavei se achită de către operatorul aerian sau proprietarul aeronavei către entitatea de administrare a aeroportului și include paza aeronavelor, utilizarea locurilor de staționare și facilităților aeroportului pe perioada de staționare.

26. Unitatea de măsură este euro/ tonă/oră.

27. Baza de taxare pentru calcularea plății constituie masa maximă certificată a aeronavei la decolare, conform Certificatului de navigabilitate al aeronavei sau altui document echivalent al aeronavei, prezentat de către operatorul aerian sau proprietarul aeronavei, precum și durata de staționare a aeronavei.

28. Taxa se percepe pentru fiecare oră de staționare a aeronavei, cu excepția primelor 3 ore după aterizare pentru aeronavele de pasageri și 6 ore pentru aeronavele cargo. Obligațiunile de plată apar imediat după expirarea limitei de timp indicate.

29. Operatorul aerian care deține pe aeroport stație de întreținere de bază sau execută în preponderență zboruri comerciale de pe acest aeroport și care necesită staționare pe timp de noapte din cauza orarului specific al zborului, beneficiază de servicii de staționare pe aeroport în condiții avantajoase stabilite în contract cu entitatea de administrare a aeroportului. Aceste condiții contractuale trebuie să fie nediscriminatorii și transparente.

30. Taxa pentru staționarea supralimită a aeronavei nu se achită pentru:

- 1) aeronavele civile care efectuează zboruri de asistență medicală de urgență, căutare-salvare sau transportă personal și materiale în cadrul acestor operațiuni;
- 2) aeronavele care efectuează operațiuni umanitare și ajutor umanitar în cazul calamităților naturale sau stare excepțională;
- 3) aeronavele aflate în primejdie, care sînt nevoite să aterizeze datorită unor cauze tehnice, condiții meteorologice nefavorabile, situații de forță majoră;
- 4) aeronavele de stat ale Republicii Moldova;

5) aeronavele care efectuează zboruri pentru transportarea delegațiilor oficiale naționale și străine la solicitarea Guvernului Republicii Moldova;

6) aeronavele antrenate în zboruri demonstrative în cadrul acțiunilor social culturale.

Capitolul V

TAXA PENTRU ASIGURAREA SECURITĂȚII AERONAUTICE

31. Taxa pentru asigurarea securității aeronautice se achită de către operatorul aerian sau proprietarul aeronavei și include măsurile de securitate aeronautică acordate de entitatea de administrare a aeroportului.

32. Unitatea de măsură este:

1) pentru aeronavele care transportă pasageri – euro/pasager la plecare;

2) pentru aeronavele care transportă cargo, poștă – euro/tonă cargo sau poștă;

3) pentru aeronavele care nu au încărcătură comercială – euro/tonă MTOM.

33. Baza de taxare pentru calculare se stabilește pentru:

1) aeronavele care decolează și care transportă pasageri, reieșind din numărul de pasageri îmbarcați;

2) aeronavele cargo, reieșind din cantitatea de cargo sau poștă îmbarcată și transportată;

3) aeronavele care decolează și care nu transportă pasageri, cargo sau poștă, reieșind din masa maximă certificată a aeronavei la decolare conform Certificatului de navigabilitate al aeronavei sau altui document echivalent al aeronavei, prezentat de către operatorul aerian sau proprietarul aeronavei.

34. Taxa aferentă costurilor de securitate pentru furnizori, operatorii de aeronave și/sau consumatorii finali trebuie să fie direct legată de costurile de furnizare a serviciilor de securitate în cauză și trebuie să fie concepută pentru a nu recupera mai mult decât costurile totale de securitate suportate.

35. Nu se aplică discriminări între utilizatori la aplicarea taxei pentru nivelul de securitate oferit. Costurile suplimentare suportate pentru niveluri adiționale de securitate prevăzute în mod regulat la cererea anumitor utilizatori sînt suportate de acești utilizatori.

36. Sînt scutite de plata taxelor pentru asigurarea securității aeronautice:

1) aeronavele civile care efectuează zboruri de asistență medicală de urgență, căutare-salvare sau transportă personal și materiale în cadrul acestor operațiuni;

2) aeronavele care efectuează operațiuni umanitare și ajutor umanitar în cazul calamităților naturale sau stare excepțională;

3) aeronavele aflate în primejdie, care sînt nevoite să aterizeze din cauze tehnice, condiții meteorologice nefavorabile, situații de forță majoră;

4) aeronavele care efectuează zboruri de control (testare) exclusiv în scopul verificării sau testării echipamentelor folosite sau care se preconizează a fi folosite ca mijloace la sol pentru navigația aeriană;

5) aeronavele, operate de companiile aeriene naționale, care efectuează zboruri de control (testare) și de antrenament, pe principii necomerciale;

6) aeronavele de stat ale Republicii Moldova;

7) aeronavele care efectuează zboruri pentru transportarea delegațiilor oficiale naționale și străine la solicitarea Guvernului Republicii Moldova;

8) pasagerii în tranzit și transfer;

9) copiii în vîrstă de pînă la doi ani.

Capitolul VI

TAXA PENTRU SERVICIILE PENTRU PASAGERI

37. Taxa pentru serviciile pentru pasageri se percepe de la operatorii aerieni pentru fiecare pasager și dă dreptul la utilizarea suprafețelor și facilităților aerogării (inclusiv a sistemului de înregistrare a pasagerilor), cu excepția serviciilor de handling. Taxa pentru serviciile pentru pasageri dă dreptul și la asistență acordată persoanelor cu dizabilități, de care entitatea de administrare a aeroportului este responsabilă.

38. Unitatea de măsură este euro/pasager.

39. Pentru pasagerii în transfer și în tranzit plata se percepe numai o dată la plecare din aeroport.

40. Sînt scutiți de achitarea taxei serviciilor pentru pasageri:

- 1) copiii în vîrstă de pînă la doi ani;
- 2) persoanele care se îmbarcă în aeronavele scutite de plata taxei de aterizare;
- 3) personalul de inspecție și control al Autorității Aeronautice Civile;
- 4) echipajele care participă la exploatarea aeronavelor, precum și echipajele care călătoresc în calitate de pasager, nefiind în misiunea de zbor, la plecarea/sosirea de pe/pe aeroport, pentru a prelua o misiune de zbor în continuare sau în revenire după exercitarea unei misiuni de zbor.

Capitolul VII

TAXA PENTRU FINANȚAREA ANTICIPATĂ A PROIECTELOR INVESTIȚIONALE

41. Prin derogare de la principiile generale privind stabilirea taxelor în baza costurilor suportate și protecția utilizatorilor de taxarea pentru facilitățile și serviciile care nu le folosesc, în special din cauza că ele nu există sau nu sînt disponibile în prezent, se admite finanțarea anticipată a proiectelor investiționale de modernizare a infrastructurii aeroportuare, în cazul în care această soluție este cel mai potrivit mijloc de finanțare a investițiilor majore pe termen lung.

42. Pentru finanțarea anticipată a proiectelor investiționale poate fi introdusă o taxă specială care se stabilește pentru fiecare proiect investițional concret și pentru o perioadă și condiții predeterminate.

43. Decizia privind aprobarea proiectelor investiționale care necesită finanțare anticipată prin taxe speciale și condițiile de aplicare a taxei în cauză se adoptă de către Guvern.

44. La examinarea propunerilor privind stabilirea taxei pentru finanțarea anticipată a proiectelor investiționale se evaluează următoarele condiții:

- 1) dacă sînt luate în considerare alte venituri;
- 2) dacă este asigurată supravegherea economică efectivă și transparentă asupra perceperii taxelor de la utilizatori și acordării serviciilor corespunzătoare;
- 3) dacă este asigurată contabilitatea completă și transparentă care permite urmărirea faptului alocării mijloacelor bănești, percepute ca taxe de la utilizatori, în scopurile determinate;
- 4) dacă sînt organizate consultările prelabile și transparente cu utilizatorii, și pe cît este posibil sînt încheiate acorduri în acest sens.

În consecința deciziei de stabilire a taxei de finanțare anticipată a proiectelor investiționale utilizatorii vor beneficia de taxe mai mici și de majorare mai lentă a mărimii acestora decît dacă vor fi introduse brusc (deodată) după crearea unor facilități sau a infrastructurii noi.

Capitolul VIII

TAXA PE ZGOMOTUL AMBIENTAL AEROPORTUAR

45. Dacă interesul public și general impune aplicarea de către entitatea de administrare a aeroportului a măsurilor de atenuare sau prevenire a nivelului sporit de zgomot ambiental costurile suportate în acest sens se recuperează de la utilizatorii aeroportului respectiv.

46. Mărirea tarifului pe zgomotul ambiental aeroportuar se aprobă cu condiția că entitatea de administrare a aeroportului a organizat consultări cu privire la orice elemente de cheltuieli care urmează să fie recuperate de la utilizatori, cu aplicarea următoarelor principii:

- 1) taxa va recupera doar costurile măsurilor aplicate pentru atenuarea sau prevenirea nivelului sporit de zgomot;
- 2) taxa va fi asociată cu taxa de aterizare, eventual prin intermediul aplicării unei suprataxe sau reduceri;
- 3) pentru zgomotul produs de aeronave se va ține cont de cerințele referitor la certificarea de zgomot din anexa 16 „Protecția mediului” la Convenția privind aviația civilă internațională;
- 4) taxa va fi nediscriminatorie pentru utilizatorii aeroportului și nu va fi stabilită la un nivel astfel încît să fie prohibitiv de mare pentru operarea anumitor aeronave.

47. Unitatea de măsură este euro/DB.

Capitolul IX

TAXA PENTRU POLUAREA AERULUI CARE AFECTEAZĂ CALITATEA AERULUI LOCAL

48. În cazul în care apar probleme privind calitatea aerului pe teritoriul aeroportului sau în împrejurimile acestuia se aplică taxa pentru poluarea aerului.

49. Costurile suportate de către entitatea de administrare a aeroportului pentru punerea în aplicare a măsurilor de prevenire sau atenuare a daunelor respective se recuperează de la utilizatorii aeroportului.

50. La aprobarea mărimii taxei legate de poluarea aerului se aplică următoarele principii:

1) taxa trebuie să recupereze numai costurile măsurilor aplicate pentru atenuarea sau prevenirea daunelor cauzate de aeronave;

2) baza de cost pentru taxă se va stabili într-o manieră transparentă, iar cota directă atribuită aeronavelor se va evalua corespunzător;

3) înainte de aplicarea taxei vor avea loc consultări cu părțile interesate;

4) taxa va fi concepută pentru soluționarea problemei calității aerului la nivel local cu costuri eficiente;

5) taxa va fi stabilită pentru a recupera costurile aferente de la utilizatorii aeroporturilor într-o manieră corectă și echitabilă, fiind nediscriminatoriu între utilizatori și nu va fi stabilită la un nivel astfel încât să fie prohibitiv de mare pentru operarea anumitor aeronave;

6) taxa va fi asociată cu taxa de aterizare, eventual prin intermediul aplicării unei suprataxe, sau ca taxă separată, cu condiția identificării corecte a costurilor;

7) la aplicarea taxei se vor utiliza date ce reflectă operațiunile efective ale aeronavelor;

8) entitatea de administrare a aeroportului va menține înregistrări aferente taxei colectate și ale utilizării mijloacelor bănești legate de poluarea aerului conform destinației, și va asigura publicarea datelor pentru utilizatorii interesați.

51. Informația aferentă taxei pentru poluarea aerului se raportează către OACI.

52. Unitatea de măsură este euro/kg Nox.

Capitolul X

DIFERENȚIEREA SERVICIILOR ȘI PLATA TAXELOR PENTRU SERVICIILE AEROPORTUARE

53. Entitatea de administrare a aeroportului poate pune la dispoziție serviciile aeroportuare, terminale sau părți din terminale care să difere din perspectiva calității și a destinației, în scopul de a putea pune la dispoziție servicii personalizate, sau un terminal, sau o parte dintr-un terminal cu o destinație specifică. Nivelul taxelor pentru serviciile aeroportuare trebuie diferențiate în funcție de calitate și de sfera acestor servicii, de corespunderea infrastructurii, precum și de costurile acestora sau în baza oricărei alte justificări obiective și transparente.

54. În cazul în care la serviciile personalizate și/sau la un terminal sau la o parte dintr-un terminal cu destinație specifică doresc să aibă acces mai mulți utilizatori ai aeroportului decât este posibil, datele fiind constrângerile de capacitate, accesul se stabilește în baza unor criterii relevante, obiective, transparente și nediscriminatorii. Criteriile respective vor fi propuse de către entitatea de administrare a aeroportului, coordonate cu Autoritatea Aeronautică Civilă și aprobate de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor.

55. Transportatorul aerian și entitatea de administrare a aeroportului pot conveni ca, pentru pasagerii cu dizabilități pe care transportatorul respectiv îi transportă spre și dinspre aeroport, entitatea de administrare a aeroportului să furnizeze asistență la un standard mai înalt sau să furnizeze servicii suplimentare față de cele aflate în responsabilitatea sa. În scopul finanțării acestora, entitatea de administrare a aeroportului poate percepe transportatorului aerian o taxă suplimentară față de cea menționată la punctul 39, care este transparentă, raportată la preț și stabilită după consultarea transportatorului aerian respectiv.

56. Scutirile de plata taxelor pentru serviciile aeroportuare prevăzute în punctul 23 subpunctul 7) și punctul 30 subpunctul 6) se efectuează în baza ordinului emis de ministrul transporturilor și infrastructurii drumurilor.

57. Plata taxelor pentru serviciile aeroportuare se percepe în monedă națională sau euro, în funcție de contractele încheiate între utilizator și entitatea de administrare a aeroportului, precum și conform serviciilor acordate. Suma înaintată spre plată în euro se calculează în urma rotunjirii aritmetice și se exprimă fără zecimale. Plata taxelor pentru serviciile aeroportuare se percepe în euro sau echivalentul acestora în monedă națională la cursul stabilit de Banca Națională a Moldovei la data tranzacției.

TITLUL III

TAXELE PENTRU SERVICIILE DE NAVIGAȚIE AERIANĂ

Capitolul I

COSTURILE SUPTATE PENTRU PRESTAREA SERVICIILOR DE NAVIGAȚIE AERIANĂ (BAZA DE COST)

58. La determinarea bazei de cost a taxelor pentru serviciile de navigație aeriană se vor respecta următoarele principii:

1) costul care urmează să fie distribuit între utilizatorii serviciilor de navigație aeriană este costul stabilit al furnizării serviciilor de navigație aeriană, inclusiv sumele corespunzătoare pentru costurile de capital și amortizarea activelor, precum și costurile de întreținere, operare, gestionare și administrare;

2) costurile care urmează să fie luate în considerare sînt cele evaluate în raport cu facilitățile și serviciile furnizate, inclusiv serviciile prin satelit, prevăzute și puse în aplicare în cadrul Planului regional OACI de navigație aeriană și, după caz, suplimentate în vederea realizării recomandărilor relevante efectuate de către Conferința regională de navigație aeriană OACI. Orice alte facilități și servicii, cu excepția serviciilor furnizate la cererea operatorilor aerieni, vor fi excluse, exact ca și costul facilităților sau serviciilor furnizate pe bază de contract sau însuși de către operatorii aerieni, precum și orice cheltuieli excesive de construcție, exploatare sau de întreținere;

3) costurile pentru serviciile de navigație aeriană furnizate în timpul etapelor operațiunilor cu aeronave în toate fazele de operare (controlul de apropiere, controlul de aerodrom) vor fi identificate separat;

4) costurile de întreținere ale serviciilor, cum ar fi serviciile de meteorologie aeronautică, serviciile de informare aeronautică și alte servicii auxiliare, de asemenea, vor fi identificate separat;

5) costurile pentru anumite măsuri de securitate cu caracter preventiv pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană, care sînt legate în mod specific de domeniul aviației civile și efectuate pe o bază de rutină, pot fi incluse în baza de cost a taxelor pentru serviciile de navigație aeriană, în măsura în care acestea nu au fost deja luate în considerare în contextul măsurilor legate de securitate. Costurile asociate cu securitatea aeroportului nu trebuie să fie combinate cu costurile aferente securității cu privire la facilitățile sau serviciile de navigație aeriană;

6) serviciile de navigație aeriană urmează să genereze suficiente venituri pentru a depăși toate costurile operaționale directe și indirecte și, astfel, să se asigure o rentabilitate rezonabilă a activelor, încît să contribuie la o finanțare eficientă pentru a investi în noi servicii de navigație aeriană sau a îmbunătăți infrastructura serviciilor de navigație aeriană;

7) costurile direct atribuite funcțiilor de supraveghere (de siguranță, de securitate și de supraveghere economică) a menținerii condițiilor de certificare pentru serviciile de navigație aeriană se includ în baza de cost a taxelor pentru serviciile de navigație aeriană;

8) se va asigura transparența bazei de calcul a taxelor în funcție de costuri și în privința repartizării costurilor între diferite servicii;

9) nu sînt permise subvențiile încrucișate între serviciile de navigație aeriană de rută și cele terminale. Costurile care corespund atît serviciilor de navigație aeriană terminală, cît și celor de navigație aeriană de rută se repartizează în mod proporțional între serviciile de rută și serviciile de terminal în baza unei metodologii transparente. Subvențiile încrucișate sînt permise numai între diferitele servicii de navigație aeriană care fac parte din una dintre cele două categorii menționate, numai dacă sînt justificate din motive obiective și sub rezerva identificării clare.

59. Prevederile prezentului titlu se aplică taxelor pentru serviciile de navigație aeriană doar în partea în care nu contravine prevederilor Documentului Organizației Europene pentru Securitatea Navigației Aeriene (EUROCONTROL) „Principiile de stabilire a bazei de cost a taxelor pentru serviciile de navigație aeriană de rută și calcularea ratei unitare a taxei” sau altor acorduri internaționale la care Republica Moldova este parte.

60. Costurile suportate pentru prestarea serviciilor de navigație aeriană în privința instalațiilor și serviciilor puse la dispoziție includ:

1) cheltuielile generale administrative, formarea, studiile, testările, precum și cercetarea și dezvoltarea aferente prestării de servicii de navigație aeriană;

2) costurile atribuite funcțiilor de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare;

3) costurile aferente ce decurg din acorduri internaționale.

61. Costurile privind serviciile, instalațiile și activitățile eligibile pentru prestarea serviciilor de navigație aeriană sînt reflectate în:

1) cheltuieli privind personalul, care cuprind:

a) sumele retribuțiilor pentru munca efectiv prestată, calculate conform formei de retribuire în acord și/sau în regie (pe unitate de timp), premiilor și sporurilor la salarii, ajutoarelor materiale, compensațiilor și adaosurilor la salarii (în funcție de regimul și condițiile de muncă), indemnizațiilor pentru concediile de odihnă anuale și suplimentare plătite, altor plăți calculate tuturor categoriilor de personal care activează în cadrul entității, sumele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală calculate din sumele retribuțiilor aferente tuturor categoriilor de personal al entității;

b) suma cheltuielilor aferente constituirii provizionului pentru plata indemnizațiilor pentru concediile de odihnă anuale etc.;

2) alte cheltuieli operaționale, care cuprind cheltuielile suportate prin achiziționarea mărfurilor și serviciilor utilizate pentru prestarea serviciilor de navigație aeriană, în special servicii cum ar fi: comunicațiile, personal extern, precum consultanți, materiale, energie, utilități, închirierea suprafețelor, echipamentelor și instalațiilor, cheltuieli de întreținere, pentru asigurare și cheltuieli de călătorie;

3) cheltuieli privind amortizarea și deprecierea imobilizărilor – se referă la totalitatea activelor imobilizate pentru exploatare în scopul prestării de servicii de navigație aeriană. Calcularea amortizării activelor fixe se efectuează în conformitate cu durata de funcționare utilă preconizată a activelor, utilizîndu-se metoda liniară;

4) costul de capital care este egal cu produsul dintre:

a) suma între valoarea netă contabilă medie a activelor imobilizate utilizate de furnizorul de servicii de navigație aeriană, care sînt în exploatare sau în curs de execuție, precum și eventuale ajustări pentru activele totale, și valoarea medie a activelor circulante nete (cu excepția conturilor purtătoare de dobîndă), care sînt necesare pentru prestarea de servicii de navigație aeriană, și

b) media ponderată a ratei dobînzii pentru datorii și a rentabilității capitalurilor proprii;

5) pierderi excepționale – pierderi netipice și neordinare, legate de prestarea serviciilor de navigație aeriană care au fost suportate în decursul aceluiași an;

6) toate celelalte cheltuieli aferente, inclusiv taxe și drepturi vamale plătite și nerecuperabile.

Capitolul II

TAXA PENTRU SERVICIILE DE NAVIGAȚIE AERIANĂ DE RUTĂ

62. Taxa pentru serviciile de navigație aeriană de rută (RANC) se percepe de la operatorii aeriени sau proprietarii aeronavelor pentru fiecare zbor efectuat în Regiunea de informare a zborurilor (FIR) Chișinău și asigură:

1) controlul de radiolocație de rută;

2) dirijarea și controlul circulației aeriene pe rută la altitudinea de pînă la 14100 m (nivelul de zbor (FL) 660);

3) asigurarea informațională a zborurilor;

4) utilizarea radiobalizei exterioare;

5) asistența meteorologică;

6) acordarea serviciilor de căutare-salvare în cazul accidentelor aeronautice.

63. Taxa RANC în FIR Chișinău se percepe reieșind din masa maximă certificată a aeronavei la decolare, exprimată în tone metrice (cu o zecimală), așa cum este înscrisă în Certificatul de navigabilitate al aeronavei sau în alt document echivalent și se calculează după formula:

$$R = t_1 * N_1,$$

unde:

R – mărimea taxei pentru un zbor în FIR Chișinău

t₁ – rata unitară a taxei

N₁ – numărul de unități de servicii corespunzător zborului.

Numărul unităților de servicii (**N₁**) pentru un zbor se obține prin aplicarea următoarei formule:

$$N_1 = d_1 * p,$$

unde:

d₁ – factorul de distanță în spațiul aerian al FIR Chișinău

p – factorul de masă al aeronavei în cauză.

Factorul de distanță (**d₁**) se obține prin împărțirea la o sută (100) a numărului, măsurînd în kilometri distanța ortodromică dintre: aerodromul de decolare sau punctul de intrare în spațiul aerian al FIR Chișinău și aerodromul care este prima destinație în spațiul FIR Chișinău sau punctul de ieșire din acest spațiu.

Distanța ortodromică se reduce cu douăzeci (20) de kilometri la fiecare decolare și la fiecare aterizare pe aerodromurile Republicii Moldova.

Factorul de masă (**p**) – exprimată în cifră cu două zecimale – va fi rădăcina pătrată a cîtului obținut prin împărțirea la cincizeci (50) a masei maxime certificate a aeronavei la decolare, exprimată în tone metrice, așa cum este înscrisă în Certificatul de navigabilitate al aeronavei sau în alt document oficial echivalent al aeronavei, după cum urmează:

$$p = \sqrt{\frac{MTOM}{50}}$$

În cazul în care un operator a informat furnizorul de servicii de navigație aeriană că operează cu două sau mai multe aeronave care sînt versiuni diferite ale aceluiași tip de aeronavă, la calcularea masei pentru fiecare aeronavă de un anumit tip va fi utilizată media maselor maxime certificate la decolare pentru toate aeronavele de acel tip. Calcularea mediei maselor pe tip de aeronavă și pe operator se efectuează cel puțin o dată pe an.

Cînd masa maximă certificată a aeronavei la decolare nu este cunoscută organismelor responsabile de colectarea taxelor, se ia în calcul masa celei mai grele aeronave cunoscute de același tip.

64. Taxa pentru serviciile de navigație aeriană de rută se stabilește în monedă națională.

65. Rata unitară se publică anual în Publicația de Informație Aeronautică (AIP) Moldova.

66. Se scutesc de taxa pentru serviciile de navigație aeriană de rută:

1) zborurile efectuate cu aeronave a căror masă maximă certificată la decolare nu depășește două tone metrice;

2) zborurile efectuate exclusiv în scopul transportării, în misiune oficială, a șefilor de stat, a șefilor de Guvern, a monarhilor domnitori și a familiilor lor, a miniștrilor (zboruri pentru transportarea delegațiilor oficiale);

3) zborurile de căutare și salvare autorizate de un organ competent de căutare-salvare;

4) zborurile de asistență medicală de urgență;

5) zborurile cu aeronavele Armatei Naționale a Republicii Moldova efectuate în scopuri militare în limita spațiului aerian al Republicii Moldova;

6) zborurile de antrenament efectuate în spațiul aerian al Republicii Moldova exclusiv în scopul obținerii unui certificat sau a unei evaluări în cazul personalului navigant, avînd statut corespunzător în planul de zbor, cu aeronavele operate de companii aeriene naționale;

7) zborurile de control (testare) efectuate cu aeronave operate de companii aeriene naționale;

8) zborurile efectuate exclusiv în scopul verificării sau testării echipamentelor folosite sau care se preconizează pentru a fi folosite ca mijloace la sol pentru navigația aeriană;

9) zborurile fără escală terminate pe aerodromul de pe care aeronava a decolat și în timpul cărora nu s-a efectuat nici o aterizare intermediară (zboruri circulare), din motive tehnice sau condiții meteorologice nefavorabile, sau a unor situații de forță majoră.

67. Sînt scutite în baza deciziei Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor:

1) zborurile efectuate după regulile de zbor la vedere (VFR) și zborurile mixte VFR/ zborurile efectuate după regulile de zbor instrumentale (IFR) în zonele de taxare în care acestea sînt efectuate exclusiv în VFR;

2) zborurile umanitare și de ajutorare urgentă, în baza demersului organului competent;

3) zborurile efectuate de aeronavele de stat, în baza demersului autorităților respective.

Capitolul III

TAXA PENTRU SERVICIILE DE NAVIGAȚIE AERIANĂ TERMINALĂ

68. Costul serviciilor de navigație aeriană terminală se referă la următoarele servicii:

- 1) serviciile de control al aerodromurilor, serviciile de informații privind zborul de pe aerodromuri, inclusiv serviciile consultative privind traficul aerian și serviciile de alertă;
- 2) serviciile de trafic aerian legate de apropierea și plecarea aeronavelor în limitele unei anumite distanțe față de aeroport, în baza necesităților operaționale;
- 3) repartiția adecvată a tuturor celorlalte componente ale serviciilor de navigație aeriană, reflectând proporția dintre serviciile de rută și cele terminale.

69. Taxa pentru serviciile de navigație aeriană terminală (TANC) în FIR Chișinău se achită de către operatorul aerian sau proprietarul aeronavei pentru fiecare decolare efectuată de pe aerodromurile civile ale Republicii Moldova.

70. Taxa pentru serviciile de navigație aeriană terminală (TANC) asigură dreptul la următoarele servicii:

- 1) dirijarea circulației aeriene pînă la 1500 m altitudine (FL 100) în timpul decolării și aterizării aeronavelor în rază de 20 de km de la aerodrom;
- 2) asistența meteorologică;
- 3) dirijarea traficului aerian în zona aerodromului;
- 4) dirijarea circulației pe peron și pe suprafața de manevră;
- 5) utilizarea radiobalizei interioare.

71. Taxa se aplică fiecărei aeronave care decolează. Unitatea considerată este decolarea. Aproximarea și plecarea, precum și ratările repetate de aterizare (inclusiv ratarea cu rulare) și întreruperea apropierii sînt apreciate ca o singură utilizare. Mărimea taxei se calculează după următoarea formulă:

$$R_2 = t_2 * N_2,$$

unde:

t_2 – rata unitară a taxei și N_2 – numărul de unități de servicii corespunzător zborului și echivalează cu masa maximă certificată a aeronavei la decolare, exprimată în tone metrice (cu o zecimală), așa cum este înscrisă în Certificatul de navigabilitate al aeronavei sau în alt document oficial echivalent al aeronavei, fiind utilizată pentru calcularea factorului de masă P în modul stabilit la punctul 62.

72. Unitatea de măsură a taxei pentru serviciile de navigație aeriană terminală (de aerodrom) este euro/tonă MTOM.

73. Sînt scutiți de plata taxei pentru serviciile de navigație aeriană terminală pentru următoarele zboruri:

- 1) zborurile terminate pe aeroportul de plecare fără o aterizare intermediară din motive tehnice sau datorită condițiilor meteorologice nefavorabile sau a unor situații de forță majoră;
- 2) zborurile efectuate cu aeronave a căror masă maximă certificată de decolare nu depășește 2 tone metrice;
- 3) zborurile de căutare și salvare autorizate de un organ competent de căutare-salvare;
- 4) zborurile de asistență medicală de urgență;
- 5) zborurile de testare (control) și de antrenament, efectuate cu aeronave operate de companii aeriene naționale, avînd statut corespunzător în planul de zbor;
- 6) zborurile efectuate exclusiv în scopul verificării sau testării echipamentelor folosite sau care se preconizează pentru a fi folosite ca mijloace la sol pentru navigația aeriană;
- 7) zborurile cu aeronavele Armatei Naționale efectuate în scopuri militare în limita spațiului aerian al Republicii Moldova;
- 8) zborurile pentru transportarea delegațiilor oficiale.

74. Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor acordă scutiri la achitarea taxei pentru serviciile de navigație aeriană terminală în cazul zborurilor demonstrative în cadrul acțiunilor social culturale.

TITLUL IV
MODUL DE APROBARE A TAXELOR PENTRU SERVICIILE
AEROPORTUARE ȘI DE NAVIGAȚIE AERIANĂ

75. Mărimea taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană trebuie să asigure recuperarea completă a cheltuielilor legate de furnizarea acestor servicii.

76. Aprecierea nivelului optim al taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană se efectuează prin determinarea strictului necesar al cheltuielilor legate nemijlocit de prestarea acestor servicii cu o rentabilitate care va asigura executarea Planului investițional anual aprobat în modul stabilit.

77. Aprobarea mărimii taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană se efectuează anual. După expirarea acestui termen nivelul taxelor se reconfirmă pe o nouă perioadă sau se modifică.

78. Aprobarea inițială, reconfirmarea sau modificarea mărimii taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană se efectuează conform procedurii stabilite de prezentul Titlu.

79. Entitatea de administrare a aeroportului sau furnizorul serviciilor de navigație aeriană înaintează către Autoritatea Aeronautică Civilă cererea privind aprobarea/reconfirmarea/modificarea taxelor pentru serviciile aeroportuare sau de navigație aeriană însoțită de argumentele respective, Planul investițional anual aprobat în modul stabilit, cu menționarea surselor de finanțare, și dacă este cazul un raport privind realizarea Planului investițional pentru perioada de gestiune precedentă, în care se vor reflecta investițiile conform Planului și cele efective, valoarea acestora și obiectivele atinse.

80. Autoritatea Aeronautică Civilă, în termen de 30 de zile examinează documentele prezentate de entitatea de administrare a aeroportului sau furnizorul serviciilor de navigație aeriană și efectuează analiza rezultatelor activității economico-financiare ale acestora, precum și avizele utilizatorilor de aeroporturi sau de servicii de navigație aeriană primite în cadrul procedurii de consultanță efectuate în conformitate cu prevederile punctelor 81-88.

Rezultatele analizei efectuate de către Autoritatea Aeronautică Civilă cu concluziile respective se prezintă Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor.

81. Cel puțin o dată pe an (dacă nu există un acord multianual) se vor desfășura consultări în ceea ce privește funcționarea sistemului de taxare pentru serviciile respective, nivelul acestora și, dacă este cazul, calitatea serviciilor furnizate. Consultările se vor desfășura între:

1) entitatea de administrare a aeroportului și utilizatorii aeroportului, sau reprezentanții utilizatorilor;

2) furnizorul de servicii de navigație aeriană și utilizatorii de servicii de navigație aeriană, sau reprezentanții utilizatorilor.

82. Entitățile de administrare a aeroporturilor, furnizorii de servicii de navigație aeriană vor pune de fiecare dată la dispoziția tuturor utilizatorilor aeroportului, utilizatorilor serviciilor de navigație aeriană, cu ocazia organizării consultărilor menționate informații cu privire la componentele care servesc drept bază pentru stabilirea sistemului sau a nivelului taxelor aplicate.

83. Entitatea de administrare a aeroportului sau furnizorul de servicii de navigație aeriană prezintă utilizatorilor aeroportului sau utilizatorilor de servicii de navigație aeriană orice propuneri de modificare a sistemului de taxe pentru serviciile respective sau a nivelului acestora, împreună cu motivele care stau la baza propunerilor în cauză, nu mai târziu de patru luni până la data presupusei intrări în vigoare a modificărilor, cu excepția cazului în care intervin împrejurări excepționale, care trebuie justificate față de utilizatorii aeroportului sau utilizatorii serviciilor de navigației aeriană.

84. Entitatea de administrare a aeroportului, furnizorul de servicii de navigație aeriană organizează consultări cu utilizatorii aeroportului sau utilizatorii de servicii de navigație aeriană pe tema modificărilor propuse și țin cont de opiniile acestora înainte de a adopta o decizie.

85. În decurs de 30 de zile de la primirea propunerilor privind noile taxe pentru serviciile aeroportuare și/sau de navigație aeriană și a informațiilor prezentate, utilizatorii de aeroporturi și/sau de servicii de navigație aeriană, urmează să prezinte în scris avizul respectiv. În acest termen entitățile de administrare a aeroporturilor, furnizorii de servicii de navigație aeriană, utilizatorii serviciilor aeroportuare și/sau de navigație aeriană pot iniția întâlniri pentru discuții asupra problemelor abordate. Neprezentarea avizului în termenul stabilit va fi considerată ca acceptare a propunerilor înaintate.

86. Entitatea de administrare a aeroportului sau furnizorul de servicii de navigație aeriană publică pe site-ul sau oficial decizia sau recomandarea pe care a adoptat-o cel târziu cu două luni până la data presupusei intrări în vigoare a modificărilor respective. Entitatea de administrare a aeroportului,

furnizorul de servicii de navigație aeriană își justifică decizia față de opiniile utilizatorilor aeroportului sau a utilizatorilor de servicii de navigație aeriană în cazul în care nu se ajunge la nici un acord între entitatea de administrare a aeroportului sau furnizorul de servicii de navigație aeriană și utilizatorii aeroportului sau utilizatorii de servicii de navigație aeriană cu privire la modificările propuse.

87. În cazul unui dezacord în ceea ce privește o decizie ce ține de taxele pentru serviciile aeroportuare și/sau de navigație aeriană adoptate de entitatea de administrare a aeroportului sau furnizorul de servicii de navigație aeriană, fiecare parte poate solicita intervenția Autorității Aeronautice Civile, care examinează motivele modificărilor propuse în sistemul de taxe pentru serviciile respective sau a nivelului acestora.

88. Utilizatorii aeroporturilor și/sau a serviciilor de navigație aeriană, în orice moment, la cerere, vor fi informați de către entitatea de administrare a aeroportului și/sau furnizorul serviciilor de navigație aeriană cu privire la modul și la elementele pe baza cărora sînt calculate taxele.

89. Entitățile de administrare a aeroportului și furnizorii de servicii de navigație aeriană sînt obligați să prezinte Autorității Aeronautice Civile în vederea exercitării atribuțiilor acesteia:

1) documente autentice, informații și explicații în scris și verbale, precum și orice alte date necesare referitoare la activitatea sa, în modul și termenele stabilite;

2) după expirarea perioadei de gestiune:

a) entitățile de administrare a aeroportului, către data de 1 mai a anului următor, și în caz de necesitate, la cerere, cheltuielile efective pe perioada de gestiune, precum și calculul de formare a costului pentru prestarea serviciilor aeroportuare pe perioada următoare;

b) furnizorii serviciilor de navigație aeriană, către data de 1 octombrie a anului următor, și în caz de necesitate, la cerere, calculul de formare a costului pentru prestarea serviciilor de navigație aeriană pe perioada următoare.

90. Datele ce constituie secret comercial, furnizate potrivit prevederilor prezentei Metodologii, nu pot fi divulgate. Necesitatea respectării secretului comercial nu poate servi drept temei pentru neprezentarea informației solicitate.

91. La propunerea Autorității Aeronautice Civile, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor aprobă mărimea taxelor pentru serviciile aeroportuare și pentru serviciile de navigație aeriană, conform metodologiei de calcul a acestora, cu excepția cazurilor dacă alte acte normative nu prevăd altfel.

92. Taxele pentru serviciile aeroportuare și pentru serviciile de navigație aeriană se percep din data stabilită în Ordinul ministrului transporturilor și infrastructurii drumurilor privind aprobarea mărimii acestor taxe, care se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, fără efect retroactiv.

93. Plata taxelor pentru serviciile de navigație aeriană se percepe în monedă națională la rata medie de schimb calculată de către Agenția „Reuters” cu o lună înainte de luna în care se exercită zborul.

94. Cheltuielile aferente acordării de scutiri utilizatorilor de servicii aeroportuare și serviciilor de navigație aeriană urmează a fi suportate de către entitatea de administrare a aeroportului și, respectiv, de către furnizorul serviciilor de navigație aeriană din contul profitului anual obținut, în mărime ce nu va depăși 10% din profitul anului precedent înregistrat de entitate sau furnizor.